

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Krajeńskim; Centrum Kultury i Sztuki w Sępólnie Krajeńskim; Centrum Sportu i Rekreacji w Sępólnie Krajeńskim; Biblioteka Publiczna w Sępólnie Krajeńskim; Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim; Ośrodki zdrowia działające na terenie gminy; Uniwersytet Trzeciego Wieku w Sępólnie Krajeńskim; Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	<p>powyższych zajęć.</p> <p>3. Na każdym obszarze po pierwszym półroczu realizacji projektu planuje się zorganizowanie CZYTANIA DLA NAJMŁODSZYCH. Seniorzy będą czytać bajki najmłodszym mieszkańcom obszaru rewitalizacji. Bajki mają działanie edukacyjno-terapeutyczne, pozwalają dzieciom dobrze się bawić, niwelować złość i smutek, ale także uczyć świata, uczyć zachowań prospołecznych, budują w dzieciach poczucie własnej wartości. Seniorzy z kolei będą mieli wypełniony wolny czas, będą czuli się potrzebni i będą odczuwać ogromną satysfakcję widząc efekt swojej pracy: uśmiech na twarzy dziecka. Zadanie realizowane będzie we współpracy z Biblioteką Publiczną w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>4. W każdym sołectwie przy współudziale seniorów organizowane będą cykliczne spotkania integracyjne, wspólne wycieczki, ogniska, festyny itp. Festyny oraz spotkania integracyjne organizowane będą na zmodernizowanym Rynku Miejskim, który będzie dostosowany do potrzeb osób starszych. Rynek Miejski stanowi centralną przestrzeń wspólną, co wpłycić będzie na integrację nie tylko z innymi seniorami, ale także pozostałymi mieszkańcami Gminy.</p> <p>W celu zrealizowania działań plenerowych wymagane będzie dokonanie zakupu niezbędnych materiałów pomocniczych. Zadanie realizowane będzie we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>5. Projekt obejmował będzie również:</p> <p>*zajęcia „nordic walking” dla seniorów pod okiem instruktora oraz ćwiczenia ogólnorozwojowe – Zadanie realizowane będzie we współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku;</p> <p>*wystawy tematyczne, prezentujące pasje osób starszych (np. malarska, rzeźbiarska, robótek ręcznych -szydełkowanie, praca z drutami dziewiarskimi czy wędkarska);</p> <p>*spotkania międzypokoleniowe poświęcone tradycjom, zwyczajom bożonarodzeniowym.</p> <p>Niska świadomość, brak integracji, bariera wieku, niska samoocena, mentalność oraz obawa przed ośmieszeniem powodują niechęć mieszkańców do</p>
--	---

organizacji i uczestnictwa we wszelkiego rodzaju działaniach.

Celem powyższych działań jest propagowanie zdrowego trybu życia, aktywności fizycznej oraz dzielenie się pasjami i doświadczeniami zyciowymi.

6. Cykliczne spotkania ze specjalistami i pracownikami instytucji (ochrona zdrowia, policja, ośrodki pomocy społecznej, punkt interwencji kryzysowej itp.). Na ograniczony dostęp do specjalistów ma wpływ wiele czynników: brak dojazdu, stan zdrowia, niska świadomość, ograniczony dostęp do informacji, wstyd, czas oczekiwania. Powyższe działanie daje możliwość wyrównania szans, podniesienia świadomości oraz zmiany sytuacji życiowej osób starszych.

7. Zachęcanie do angażowania się w działania wolontariatu oraz w działania na rzecz lokalnej społeczności, dzięki czemu rozwinię się społeczeństwo obywatelskie, a osoby starsze będą czuły się ważne i potrzebne.

Nie ma możliwości finansowania projektu w ramach EFS.

Kierunek działania: Podniesienie kompetencji bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji

Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskieg o	4. Wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji zmagających się z problemem bezrobocia	4.1 Powrót na rynek pracy	Gmina Sępólno Krajeńskie Partnerzy realizacji projektu - Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	W ramach zadania planuje się: - Organizację warsztatów z zakresu tworzenia CV, autoprezentacji oraz odbywania rozmów kwalifikacyjnych; - Organizację warsztatów z zakresu podnoszenia kompetencji miękkich i pracy w zespole; - Organizację indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym, podczas których określone zostaną umiejętności i predyspozycje bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji objętych pomocą w ramach projektu; - Organizację wykładu, podczas którego przedstawione zostaną prawa i obowiązki pracownicze; - Organizację kursu obsługi pakietu Microsoft Office. Projekt kierowany będzie do bezrobotnych mieszkańców obszaru rewitalizacji. Po zakończeniu realizacji projektu wyłonione zostaną 2 osoby z obszaru rewitalizacji, którym	Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim	300 000,00	Wskaźniki produktu: Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie (C003) (wskaźnik SzOOP) – 30 Wskaźniki rezultatu: Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (wskaźnik SzOOP) – 25 Liczba osób pracujących, łącznie z rachunek, po opuszczeniu programu (wskaźnik SzOOP)- 8	Listy obecności, dokumentacja zdjęciowa, badania ankietowe.
--	---	------------------------------	--	--	---	------------	---	---

<p>Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego</p>	<p>4. Wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji zmagających się z problemem bezrobocia</p>	<p>4.2 Organizacja kursu w zakresie organizacji imprez masowych</p>	<p>Gmina Sępólno Krajeńskie Partnerzy realizacji projektu - Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>zapropomowane zostanie zatrudnienie przy pobieraniu opłat za parking. Dzięki realizacji projektu "Modernizacja rynku i bocznych uliczek" oraz powiązanych projektów miękkich wzrośnie liczba osób korzystających z parkingu, co spowoduje konieczność zatrudnienia dwóch osób. Dodatkowo, w wyniku wsparcia w procesie szukania pracy bądź zakładania własnej działalności gospodarczej zatrudnienie znajdzie 6 osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji. W ramach zadania planuje się: - Organizację wykładu „Czym są imprezy masowe”; - Organizację szkolenia, na którym przedstawione zostaną zabezpieczenia związane z organizacją imprez masowych oraz sposoby zapobiegania im; - Organizacja szkolenia z zakresu ochrony imprez masowych; - Organizacja szkolenia z zakresu planowania imprez masowych; - Organizacja praktycznych warsztatów z zakresu obsługi sprzętu wykorzystywanego przy organizowaniu imprez masowych; - Organizacja kursu <i>Regulacje prawne przy organizacji imprez masowych</i>. Kurs zakończy się egzaminem wewnętrznym obejmującym test pisemny z wiedzy teoretycznej i sprawdzian umiejętności praktycznych oraz wydaniem certyfikatu potwierdzającego zdobyte kwalifikacje. Projekt kierowany jest do bezrobotnych osób z obszaru rewitalizacji. Po odbyciu kursu 2 osoby z obszaru rewitalizacji, które uzyskały odpowiednie kwalifikacje, zostaną zatrudnione do organizacji imprez masowych organizowanych na terenie gminy. Dodatkowo, w wyniku wsparcia w procesie szukania pracy bądź zakładania własnej działalności gospodarczej zatrudnienie znajdą 3 osoby bezrobotne z obszaru rewitalizacji.</p>	<p>Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>140 000,00</p>	<p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu (wskaźnik SzOOP) - 15</p>	<p>Wskaźniki produktu: - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie (wskaźnik SzOOP) – 20</p>	
<p>Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajeńskie</p>	<p>4. Wsparcie mieszkańców obszaru rewitalizacji zmagających się z problemem bezrobocia</p>	<p>4.3. Warsztaty z zakresu samozatrudnienia i zakładania</p>	<p>Gmina Sępólno Krajeńskie Partnerzy realizacji</p>	<p>W ramach zadania planuje się: - Organizację indywidualnych konsultacji z doradcą zawodowym, podczas których określone zostaną umiejętności i precyzyjnie bezrobotnych mieszkańców rewitalizacji objętych pomocą</p>	<p>Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>500 000,00 zł</p>	<p>Wskaźniki produktu: - Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na</p>	<p>Wskaźniki produktu: - Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na</p>	

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

MINISTERSTWO
ROZWOJU

WOJEWÓDZTWO
KUJAWSKO-POMORSKIE

Unia Europejska
Fundusz Spójności

<p>wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego</p>	<p>się z problemem bezrobocia</p>	<p>własnej działalności gospodarczej</p>	<p>projektu - Centrum Aktywności Społecznej w Sępólnie Krajeńskim</p>	<p>w ramach projektu; - Organizację warsztatów, na których przybliżone zostaną zagadnienia powiązane z rozpoczęciem własnej działalności gospodarczej: procedury zakładania działalności gospodarczej krok po kroku, tworzenie biznes planu, wybór formy prawnej, wybór lokalizacji firmy, podstawy księgowości, marketing i promocja, utrzymywanie relacji z klientami; - Organizację kursu <i>Dotacje na podjęcie działalności gospodarczej</i>; - Organizację warsztatów, na którym omówione zostaną potencjalne problemy pojawiające się w początkowej fazie działalności firmy; - Organizacja spotkań z przedsiębiorcami, którzy opowiedzą o dobrych praktykach w zakresie prowadzenia własnej działalności - Organizację punktu informacyjnego, w którym przez rok od zakończenia projektu będzie można otrzymać wsparcie w bieżących kwestiach związanych z rozpoczęciem działalności. Projekt skierowany będzie do 20 osób bezrobotnych z obszaru rewitalizacji.</p>	<p>podjęcie działalności gospodarczej w programie (wskaźnik SzOOP) – 10</p> <p>Wskaźniki rezultatu: - Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (wskaźnik SzOOP) – 5</p>
<p>Cel rewitalizacji: Podniesienie jakości infrastruktury technicznej i minimalizacja zagrożeń dla środowiska naturalnego</p>					
<p>Kierunek działania: Poprawa stanu infrastruktury technicznej</p>					
<p>Obszar 2: Lutowo</p>	<p>5. Poprawa jakości infrastruktury społecznej, przestrzeni publicznej i środowiska</p>	<p>5.1 Remont i przebudowa budynku starej szkoły w Lutowie wraz ze zmianą sposobu użytkowania na potrzeby społeczne wraz z zagospodarowaniem terenu</p>	<p>Gmina Sępólno Krajeńskie</p>	<p>Projekt będzie odpowiedział na istnienie problemu przestrzeni zdegradowanej w postaci nieużytkowanego budynku starej szkoły zlokalizowanej na terenie Sołectwa Lutowo. Projekt obejmuje Remont i przebudowę budynku starej szkoły w Lutowie wraz ze zmianą sposobu użytkowania na potrzeby społeczne oraz zagospodarowaniem terenu. W projekcie przewidziano m.in. następujące prace: - przebudowę istniejącego budynku (parter, poddasze, piwnica); - termomodernizację budynku; - zagospodarowanie terenu (np. wydzielenie parkingów, wykonanie nowej nawierzchni chodnika); - wyposażenie obiektu (m. in. stoły, krzesła,</p>	<p>Wskaźniki produktu: Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na zrewitalizowanych obszarach – 1</p> <p>Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystająca ze zrewitalizowanych obszarów – 250 osób (w tym 50 z Obszaru</p>
				<p>942.353,90</p>	<p>Protokół odbioru</p>

<p>Obszar 1: Centrum miasta Sępólno Krajenskie wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego</p>	<p>5. Poprawa jakości infrastruktury społecznej, przestrzeni publicznej i środowiska</p>	<p>5.2 Modernizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami w Sępólnie Krajenskim</p>	<p>T Gmina Sępólno Krajenskie</p>	<p>Wskaźniki produktu: - Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (wskaźnik SZOOP) - 8970 m²</p>	
<p>szafki, lodówka, zmywarka, zestawy dydaktyczne, których zakup jest niezbędny do prowadzenia projektów społecznych).</p> <p>Adaptacja obiektu „starej szkoły” przyczyni się do stworzenia przyjaznego miejsca spędzania czasu wolnego. Rozszerzy się również dostępność społeczności do działalności kulturalnej, ponieważ w budynku „starej szkoły” organizowane będą zajęcia aktywizacyjne oraz integrujące dzieci, młodzież i dorosłych. Na terenie zmodernizowanego budynku planuje się realizację projektów społecznych, tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> NEONOWA SYMFONIA BARW – poszukiwanie talentów - EDYCJA III Gry Wielkoformato- we XXL – EDYCJA III Program „Rodzina na PLUS”. <p>W tej chwili na terenie Rynku w Sępólnie Krajenskim znajduje się parking oraz niewielkie tereny zielone, brak natomiast miejsca, w którym można organizować imprezy plenerowe czy zajęcia na świeżym powietrzu. Podczas konsultacji społecznych mieszkańcy, szczególnie zaś osoby starsze, zgłaszali chęć spędzania większej ilości czasu na zewnątrz, chcieli, by zorganizowano przestrzeń, która będzie przyjazna dla wszystkich mieszkańców.</p> <p>Problemem Rynku i terenu wokół są także znajdujące się tam rury cementowo-azbestowe, które mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia mieszkańców.</p> <p>Projekt podzielony zostanie na dwa etapy:</p> <ol style="list-style-type: none"> Dostosowanie struktury przestrzennej Rynku do potrzeb mieszkańców poprzez nadanie mu nowych funkcji społecznych, rekreacyjnych i kulturalnych. Wymiana rur cementowo-azbestowych i modernizacja sieci wodociągowej (1215 m) wraz z odtworzeniem nawierzchni, która zostanie naruszona podczas modernizacji sieci wodociągowej. <p>Realizacja I etapu projektu jest niezbędna do przeprowadzenia działań w ramach projektów miękkich:</p> <ul style="list-style-type: none"> Plenery ze sztuką w sercu miasta, 				<p>Rynek Miejski w Sępólnie Krajenskim 3 500 000,00</p>	<p>Wskaźniki rezultatu: - Liczba osób korzystających z rewitalizowanych bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni miejskiej (wskaźnik SZOOP) – 8000 (w tym liczba osób zamieszkujących obszar rewitalizacji – 2000)</p>

9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności rewitalizacji

Niezwykle istotnym aspektem wdrażania projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest zapewnienie ich komplementarności w szerokim spektrum funkcjonowania. Komplementarność ma charakter:

Rysunek 8 Rodzaje komplementarności rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

Komplementarność problemową charakteryzuje uwzględnienie w projektach rewitalizacyjnych wszystkich wymiarów Lokalnego Programu Rewitalizacji. Rewitalizacja zawsze jest kompleksowa - zapewnienie komplementarności problemowej pomoże zapobiec fragmentaryzacji działań rewitalizacyjnych. Projekty powinny przede wszystkim wpływać na sfery, w których odnotowano stan kryzysowy.

Proces rewitalizacji gminy Sępólno Krajeńskie będzie miał charakter kompleksowy oraz doprowadzi wyznaczone obszary do stanu przedstawionego w wizji. Wszystkie działania będą również odpowiedzią zarówno na zdiagnozowane problemy, jak i założone cele. Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych spowoduje złagodzenie lub całkowite wyeliminowanie problemów dotyczących tereny objęte rewitalizacją. Poniższa tabela przedstawia powiązanie problemów z projektami, przy uwzględnieniu sposobów rozwiązania negatywnych zjawisk i prognozowanego efektu.

Tabela 13 Wykazanie komplementarności problemowej

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego				
Wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Aktywizacja i integracja osób w wieku poprodukcyjnym	Plenery ze sztuką w sercu miasta		Zaktywizowanie seniorów, którzy chętnie włączają się w działania na rzecz lokalnej społeczności
Wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Organizacja działań o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym odpowiadających na potrzeby osób starszych	Poranki symfoniczne w sercu miasta Program „Rodzina na PLUS”		Poprawa jakości życia osób starszych poprzez dostęp do wydarzeń o charakterze społecznym, kulturalnym i integracyjnym
Wysoki udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Wyrównanie szans w dostępie do dóbr kultury i edukacji dzieci oraz młodzieży	Aktywnie społecznie – 50+ Powrót na rynek pracy	Modernizacja rynku wraz z bocznymi uliczkami w Sępólnie Krajeńskim	Wzrost kompetencji osób starszych
Wyższa od średniej długość rur azbestowo-cementowych na danym obszarze do ogólnej długości rur wodociągowych na danym obszarze	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych	Organizacja kursu w zakresie organizacji imprez masowych	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez nadanie nowych funkcji budynkowi w Lutowie (przedsięwzięcie uzupełniające)	Podniesienie kompetencji społecznych i kulturalnych dzieci i młodzieży
	Wdrożenie działań mających na celu poprawę stanu infrastruktury technicznej	Warsztaty z zakresu samozatrudnienia i zakładania własnej działalności gospodarczej		Aktywizacja i wyrównanie szans życiowych dzieci i młodzieży
	Nadanie nowych funkcji społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych przestrzeni centralnej	Klub podróżnika (przedsięwzięcie uzupełniające)		Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci młodzieży
	Integracja mieszkańców obszaru rewitalizacji (w tym integracja międzypokoleniowa)			Ożywienie i nadanie nowych funkcji przestrzeni miejskiej
				Zmniejszenie długości szkodliwych rur cementowo-azbestowych

PROBLEM	SPOSÓB ROZWIĄZANIA PROBLEMU	PROJEKT MIĘKKI	PROJEKT INFRASTRUKTURALNY	EFEKT
				Poprawa stanu infrastruktury technicznej
				Podniesienie kwalifikacji osób bezrobotnych
				Spadek liczby osób bezrobotnych
				Wzrost samodzielności rodzin korzystających z pomocy społecznej
		Lutowo		
Wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Poszerzenie oferty kulturalnej skierowanej do osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym, z uwzględnieniem dzieci	NEONOWA SYMFONIA BARW – poszukiwanie talentów – edycja I i II	Remont i przebudowa budynku starej szkoły w Lutowie wraz ze zmianą sposobu użytkowania na potrzeby społeczne wraz z zagospodarowaniem terenu	Zwiększenie dostępności do zajęć rozwijających umiejętności i zainteresowania dzieci oraz młodzieży
Wysoki udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Stworzenie oferty spędzania czasu wolnego w obrębie miejsca zamieszkania	Gry Wielkoformatowe XXL – edycja I i II		Zwiększenie możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego zarówno przez dzieci i młodzież, jak i inne osoby, integracja lokalnego środowiska
Udział przestrzeni zdegradowanej w powierzchni ogólnej danego obszaru	Wsparcie środowiskowe rodzin zmagających się z problemami społecznymi, w tym poprawa więzi rodzinnych, integracja i aktywizacja	Program „Rodzina na PLUS”		Zintegrowanie lokalnej społeczności (osób zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych oraz ich otoczenia ze społecznością lokalną)
	Zagospodarowanie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej			Wzrost samodzielności rodzin korzystających z pomocy społecznej

Źródło: opracowanie własne.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna dotyczy aspektu zarządzania procesem rewitalizacji, którego powodzenie w znacznej mierze uzależnione jest od wykreowania odpowiedniego systemu zarządzania rewitalizacją. System ten określa m.in. sposób podejmowania decyzji, czy podmioty biorące udział w procesie rewitalizacyjnym.

Przedstawiony w jednym z dalszych rozdziałów dokumentu system zarządzania realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 został oparty na systemie działania gminy Sępólno Krajeńskie, w związku z czym zapewniona została komplementarność zarówno proceduralna, jak i instytucjonalna. System zapewni efektywne współdziałanie zróżnicowanych instytucji na rzecz realizacji programu (począwszy do samorządu gminnego, poprzez przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, a także mieszkańców).

Komplementarność przestrzenna oznacza zastosowanie przy określaniu projektów rewitalizacyjnych kryterium ciągłości przestrzeni i relacji przestrzennych łączących obszary rewitalizacji z pozostałymi częściami miasta. Gmina traktowana jest jako całościowa przestrzeń, bez punktowego nacechowania projektów. Osiągnięte efekty mogą również wpływać na otaczającą je przestrzeń i tam przynosić pośrednie rezultaty rewitalizacji. Mechanizm odpowiedzialny za komplementarność przestrzenną rewitalizacji powinien opierać się na monitorowaniu zmian zagospodarowania przestrzennego całościowo, nie tylko w skali obszaru zdegradowanego.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji, natomiast skala ich oddziaływania będzie dużo większa. Projekty realizowane na podobozarach rewitalizacji będą wpływać również na inne części gminy i ich mieszkańców, przy jednoczesnym nie przenoszeniu problemów. Ponadto podejmowane działania nie będą prowadziły do niepożądanych efektów społecznych (takich jak np. wykluczenie), ponieważ koncentrują się na rozwiązaniu problemów u źródeł, czyli na obszarze ich zdiagnozowania. Jednocześnie zaznaczyć należy, że projekty zaplanowane w ramach rewitalizacji nie kolidują z innymi przedsięwzięciami planowanymi do realizacji przez gminę.

Celem działań podejmowanych przez gminę Sępólno Krajeńskie jest zrównoważony rozwój jednostki, niwelowanie negatywnych zjawisk oraz podnoszenie jakości życia mieszkańców.

W związku z tym wszystkie podejmowane przedsięwzięcia (zarówno w ramach rewitalizacji, jak i innych programów) służą osiągnięciu wspólnego celu.

Wszystkie projekty rewitalizacyjne realizowane będą na obszarze rewitalizacji, jednak przewiduje się ich szersze oddziaływanie. Przedsięwzięcia zaplanowane na terenie Centrum wraz z okolicami Jeziora Sępoleńskiego wpłyną na poprawę jakości życia mieszkańców (wzrost liczby wydarzeń kulturalnych – np. poprzez organizację plenerów ze sztuką w sercu miasta, organizowanie imprez i wydarzeń oraz poprawę stanu środowiska – wymianę rur cementowo-azbestowych w ramach modernizacji Rynku Miejskiego). Z kolei te podejmowane na terenach wiejskich oddziaływać będą na mieszkańców ich jednostek (**Poszukiwanie talentów**, Gry Wielkoformatowe XXL, działania na rzecz osób wykluczonych oraz **zagospodarowanie przestrzeni zdegradowanej na cele aktywizacji społecznej**). W związku z powyższym działania zaplanowane w ramach programu będą całościowo oddziaływać na obszar rewitalizacji (a nie punktowo), poprawiając jego sytuację społeczno-gospodarczą. Poszczególne przedsięwzięcia wzajemnie się dopełniają i zachodzi między nimi efekt synergii.

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014 - 2020, oznacza, że finansowanie projektów rewitalizacyjnych, wynikających z planu rewitalizacji opiera się na uzupełnianiu się i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS z wykluczeniem ryzyka wystąpienia podwójnego dofinansowania.

Projekty rewitalizacyjne mogą zostać sfinansowane ze zróżnicowanych źródeł, takich jak:

- Europejski Fundusz Społeczny;
- Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Mechanizm zapewnienia komplementarności źródeł finansowania opierać będzie się na silnej koordynacji i synergii projektów rewitalizacyjnych ze środkami polityk i instrumentów zarówno programów operacyjnych, jak i krajowych.

Projekty zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 będą finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz środków własnych gminy Sępólno Krajeńskie. Szczegółowe źródła finansowania

poszczególnych projektów zostały wskazane w rozdziale *Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych*.

Zaznaczyć należy, że na etapie sporządzania dokumentu osoby prywatne oraz przedsiębiorcy nie byli zainteresowani aktywnym włączeniem się w proces rewitalizacji, stąd w planowanych przedsięwzięciach brak działań finansowanych/współfinansowanych ze źródeł prywatnych. Jednocześnie nie wyklucza się możliwości podjęcia współpracy na kolejnych etapach wdrażania dokumentu.

Komplementarność międzyokresową gwarantują przedsięwzięcia, które wzajemnie się uzupełniają, prowadzą do osiągnięcia wspólnego celu, a finansowane są w ramach różnych okresów programowania. W związku z tym, iż gmina realizowała szereg projektów w ramach polityki spójności 2007-2013 zachowana zostanie ciągłość wsparcia. W poprzednich latach jednostka skupiła się na łagodzeniu problemów społecznych, w tym m.in. braków w edukacji, a także integracji lokalnej społeczności:

- Pracujemy na swoją przyszłość (9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty),
- Indywidualizacja nauczania w Gminie Sępólno Krajeńskie (9.1. Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty),
- Krajeński Klub Amazonek Orchidea (7.3. Inicjatywy lokalne na rzecz aktywnej integracji),
- Razem lepiej (9.5. Oddolne inicjatywy edukacyjne na obszarach wiejskich).

W ramach niniejszego dokumentu również zaplanowano szereg działań wpływających na poprawę jakości życia mieszkańców, niwelowanie problemów i dalsze wzmacnianie kapitału ludzkiego.

W latach 2009-2014 gmina prowadziła rewitalizację na terenie miasta Sępólno Krajeńskie. Za obszar najbardziej wymagający wsparcia uznano „Stare Miasto”. Celem rewitalizacji było ożywienie wskazanego terenu, przywrócenie mu funkcji turystycznych i integrujących lokalną społeczność, ale również m.in. poprawa bezpieczeństwa, promowanie aktywnego spędzania czasu wolnego, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, aktywizacja zawodowa

młodzieży bezrobotnej, zwiększenie szans rozwojowych osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym, umożliwienie rozwoju zawodowego rodziców małych dzieci. W ramach programu zrealizowano następujące projekty:

- Stare Miasto jako sprzyjające integracji społecznej centrum turystyczne Sępólno Krajeńskiego – kompleksowa rewitalizacja przestrzeni śródmiejskiej,
- Centrum Aktywności Społecznej,
- Rozbudowa i doposażenie istniejących placówek przedszkolnych,
- „Twoja wiedza – drogą do sukcesu!!!”,
- Centrum Aktywizacji Gimnazjalisty,
- Centrum Małego Dziecka i Rodziny,
- „Chopin przyjechał”.

Obecnie planuje się realizację działań będących kontynuacją tych z poprzedniej perspektywy finansowej w obrębie miasta Sępólno Krajeńskie, celem zachowania ciągłości wsparcia.

Na terenach wiejskich gminy w latach 2007-2013 również prowadzone były działania sprzyjające integracji i aktywizacji lokalnej społeczności, głównie w wymiarze infrastrukturalnym, w tym m.in.:

- Modernizacja świetlic wiejskich w Gminie Sępólno Krajeńskie, w tym świetlic mieszczących się w budynkach wpisanych do ewidencji zabytków,
- Tworzenie bazy rekreacyjno-wypoczynkowej na wsi poprzez remont i wyposażenie świetlic wiejskich oraz budowę placów zabaw w Gminie Sępólno Krajeńskie.

Projekty zrealizowane w poprzedniej perspektywie finansowej odnoszą się przede wszystkim do sfery przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, stanowiąc jednocześnie bazę do realizacji kolejnych przedsięwzięć. W ramach obecnej perspektywy szczególny nacisk zostanie położony na działania społeczne, odnoszące się do integracji i aktywizacji lokalnej społeczności (np. w wyremontowanym budynku po starej szkole w Lutowie odbywać się będą Gry Wielkoformatowe – XXL, czy zajęcia dla rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym).

10. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji

Istotna w procesie rewitalizacji powinna być współpraca pomiędzy podmiotami publicznymi (tj. samorządem gminy), lokalnymi przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi oraz osobami prywatnymi (tj. mieszkańcami). Mechanizm partycypacji społecznej, o którym tu mowa, staje się fundamentem działań na każdym etapie procesu rewitalizacji (diagnozowania, programowania, wdrażania, monitorowania).

Partycypacja społeczna nie ogranicza się do informowania o kolejnych etapach w procesie rewitalizacji, ale dąży do momentu, gdzie interesariusze będą uczestniczyć w projektach i realnie współdecydować o następnych działaniach rewitalizacyjnych. Można wyróżnić pięć poziomów partycypacji społecznej:

1. **Informowanie** – ogranicza się do informowania interesariuszy o procesie rewitalizacji, bez nawiązywania interakcji;
2. **Konsultowanie** – interesariusze są informowani o procesie rewitalizacji, uczestniczą w spotkaniach, na których zgłaszają pomysły;
3. **Angażowanie** – interesariusze uczestniczą, np. warsztatach planistycznych. Jednak na tym poziomie wypracowane rozwiązania nie mają charakteru wiążącego dla samorządu gminnego;
4. **Współpracowanie** – wypracowywanie konkretnych pomysłów i omawianie problemów przy ich realizacji;
5. **Upewnocnienie** – pełna decyzyjność jest po stronie interesariuszy.

Przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 zrealizowano cztery następujące poziomy:

Rysunek 9 Poziomy partycypacji społecznej

Źródło: Opracowanie własne.

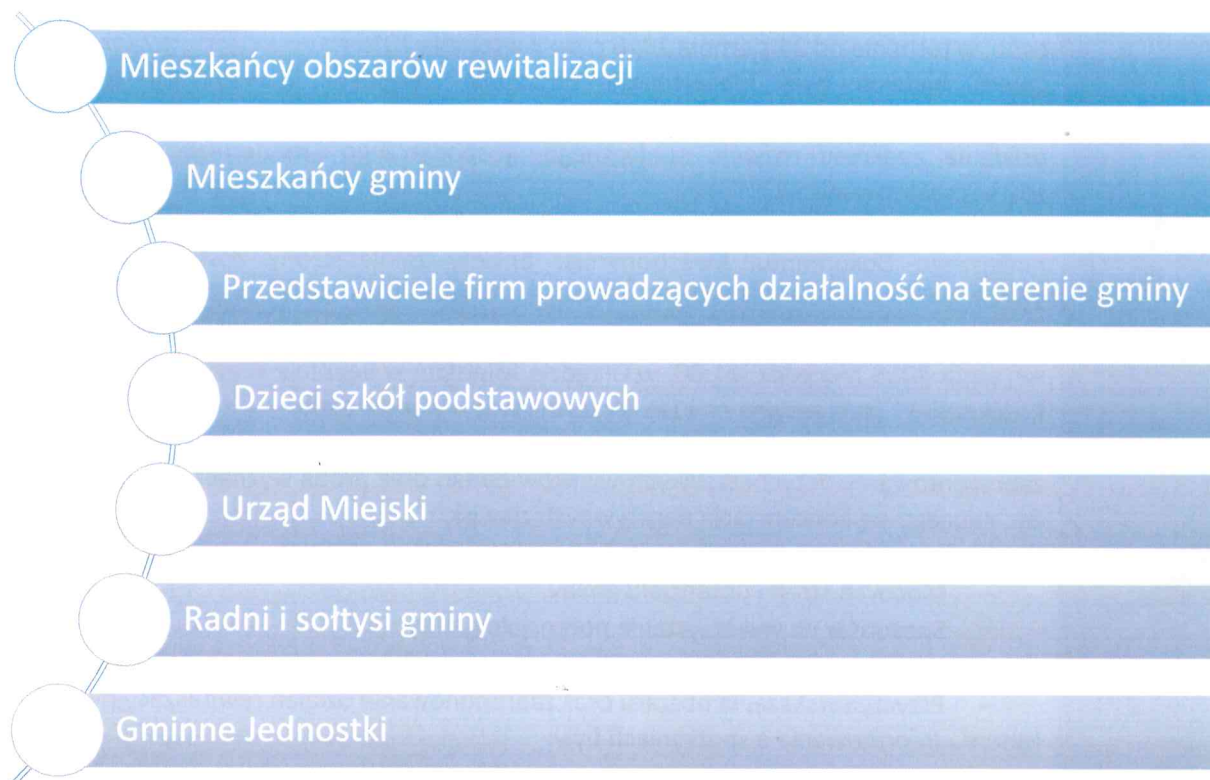
W procesie rewitalizacji istotne jest również zachęcenie do uczestnictwa przedstawicieli różnych środowisk społecznych. Przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 zaangażowano zarówno osoby dorosłe, jak i dzieci. Mieszkańców informowano w następujący sposób:

- Plakaty rozwieszanie na słupach informacyjnych;
- Plakaty rozwieszane w szkołach podstawowych na terenie gminy;
- Ulotki;
- Zaproszenia wysyłane drogą e-mailową do instytucji publicznych i przedstawicieli firm;
- Informacje na portalu społecznościowym Facebook;
- Informacje na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Sępólnie Krajeńskim;
- Informacje w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Sępólno Krajeńskie.

Poniższe zestawienie przedstawia interesariuszy rewitalizacji:

Rysunek 10 Interesariusze Lokalnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

10.1 Partycypacja społeczna na etapie diagnozowania i programowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Udział zróżnicowanych grup społecznych w procesie rewitalizacji ma zapewnić realizację zasady solidaryzmu społecznego oraz ułatwić dostęp obywateli do dobra wspólnego. Budowa zaufania pomiędzy władzą publiczną a partnerami społeczno-gospodarczymi pozwoli władzom na poznanie potrzeb społeczności oraz wypracowanie rzeczywistych rozwiązań problemów występujących zarówno na obszarze rewitalizacji, jak i całej gminy.

W poniższej tabeli zaprezentowane zostały metody włączania interesariuszy na etapie diagnozowania i programowania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 14 Metody włączenia interesariuszy na etapie diagnozowania i programowania Lokalnego Programu Rewitalizacji

Ankieta	<p>Badanie kwestionariuszowe zostało przeprowadzone metodą CATI na próbie 100 osób, w terminie od 24 sierpnia 2016 r. do 3 września 2016 r.</p> <p>Celem badania była identyfikacja obszarów o wysokiej koncentracji zjawisk problemowych, określenie negatywnych zjawisk czy wskazanie sołectw, w których działania z zakresu rozwoju społecznego, gospodarczego i modernizacji powinny zostać zrealizowane.</p> <p>Wyniki ankiety zostały przedstawione w Załącznik 3 - Wyniki badania ankietowego niniejszego Dokumentu. Kwestionariusz ankiety zamieszczony został w punkcie 15.5.1.</p>
Pierwsze konsultacje społeczne	<p>Pierwsze konsultacje społeczne, skierowane do radnych i sołtysów gminy, odbyły się 7 września 2016 r. o godz. 11:00, w Urzędzie Miejskim w Sępólnie Krajeńskim przy ul. Kościuszki 11 (sala sesyjna nr 11a). Uczestniczyło w nim 18 osób.</p> <p>Celem spotkania było zarówno wyjaśnienie czym jest proces rewitalizacji, zaprezentowanie dotychczasowych wyników badań oraz próba wyznaczenia obszaru, cechującego się koncentracją negatywnych zjawisk.</p> <p>W trakcie spotkania uczestnicy zostali poproszeni o wymienienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mocnych stron i potencjału gminy, – Sposobów na wykorzystanie potencjału gminy, – Negatywnych zjawisk i sposób ich przeciwdziałania, – Przyczyn wskazania obszaru oraz zaproponowanie działań rewitalizacyjnych. <p>Metodą informowania o spotkaniach były:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informacje zawarte na stronie internetowej http://www.gmina-sepolno.pl/, – informacje zawarte na portalu społecznościowym – Facebook; – plakaty, – ulotki. <p>Wyniki konsultacji społecznych przedstawione zostały w Załącznik 1 – Pierwsze spotkanie konsultacyjne niniejszego Dokumentu. Wzór plakatu i ulotki przedstawiony został w punkcie 15.5.2.</p>
Drugie konsultacje społeczne	<p>Drugie konsultacje społeczne, skierowane do mieszkańców gminy, odbyły się 29 września 2016 r. o godz. 13:00 w Urzędzie Miejskim w Sępólnie Krajeńskim przy ul. Kościuszki 11. Uczestniczyło w nim 13 osób.</p> <p>Celem spotkania było zarówno wyjaśnienie czym jest proces rewitalizacji, zaprezentowanie dotychczasowych wyników badań oraz próbę wyznaczenia obszaru, cechującego się koncentracją negatywnych zjawisk.</p> <p>W trakcie spotkania uczestnicy zostali poproszeni o wymienienie:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Mocnych stron i potencjału gminy, – Sposobów na wykorzystanie potencjału gminy, – Negatywnych zjawisk i sposób ich przeciwdziałania, – Przyczyn wskazania obszaru oraz zaproponowanie działań rewitalizacyjnych. <p>Metodą informowania o spotkaniach były:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informacje zawarte na stronie internetowej http://www.gmina-sepolno.pl/, – zaproszenia wysyłane drogą e-mailową do instytucji publicznych i przedstawicieli firm; – informacje zawarte na portalu społecznościowym – Facebook; – plakaty, – ulotki. <p>Wyniki konsultacji społecznych przedstawione zostały w Załącznik 2 – Drugie spotkanie konsultacyjne 15.2 niniejszego Dokumentu. Wzór plakatu i ulotki</p>

Trzecie konsultacje społeczne	<p>przedstawiony został w punkcie 15.5.2.</p> <p>Trzecie konsultacje społeczne odbyły się 15 listopada 2016 r. o godz. 17:00 w Centrum Aktywności Społecznej przy ul. Jeziornej 6 w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Celem spotkania było zaprezentowanie końcowych prac nad dokumentem i omówienie poszczególnych części Lokalnego Programu Rewitalizacji, m.in. diagnozy, wizji stanu obszaru rewitalizacji, cele rewitalizacyjne i kierunki działań, mechanizmy komplementarności, systemu zarządzania i monitorowania programu rewitalizacji.</p> <p>W spotkaniu uczestniczyło 20 osób. Metodą informowania o spotkaniach były:</p> <ul style="list-style-type: none"> – informacje zawarte na stronie internetowej http://www.gmina-sepolno.pl/, – informacje zawarte na portalu społecznościowym – Facebook; – plakaty. <p>W trakcie spotkania nikt nie zgłosił uwagi do Lokalnego Programu Rewitalizacji.</p>
Wywiady pogłębione	<p>Wywiady realizowane były metodą TDI, polegającą na przeprowadzeniu ustrukturyzowanej rozmowy telefonicznej z daną osobą. Miały na celu uzyskanie konkretnych informacji w sposób planowy i metodyczny według określonego schematu, zwanego scenariuszem wywiadu. Badanie realizowane było w terminie od 1 września 2016 r. do 12 września 2016 r.</p> <p>Respondentami byli przedstawiciele instytucji Urzędu Miejskiego oraz Ośrodka Pomocy Społecznej, którym zadano pytania dotyczące m.in:</p> <ul style="list-style-type: none"> – obszarów cechujących się koncentracją zjawisk kryzysowych, – czynników wywierających negatywny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne lokalnej społeczności, – źródeł problemu wykluczenia społecznego, – oceny oferty kulturalno-sportowej, – największych niedogodności na terenieminy, – kierunku rozwoju w celu zapewnienia poprawy jakości życia w gminie. <p>Analiza wypowiedzi respondentów przedstawiona została w Załącznik 4 – Wyniki badania TDI niniejszego Dokumentu.</p> <p>Scenariusz rozmowy przedstawiony został w punkcie 15.5.3.</p>
Konkurs plastyczny	<p>Na potrzeby Lokalnego Programu Rewitalizacji przeprowadzony został konkurs plastyczny pt. „Gmina Sępólno Krajeńskie po rewitalizacji”. Konkurs realizowany był w terminie od 1 października 2016 r. do 17 października 2016 r. i skierowany był do uczniów szkół podstawowych na terenie gminy. Prace zbierane były w Urzędzie Miejskim przy ul. Kościuszki 11 w Sępólnie Krajeńskim.</p> <p>Celem konkursu było wzmocnienie lokalnej tożsamości, a także kształtowanie postaw prospołecznych od najmłodszych lat.</p> <p>Na konkurs plastyczny wpłynęło 56 prac z 5 szkół podstawowych. Prace plastyczne zostały podzielone na dwie grupy wiekowe, według klas. Grupa pierwsza – klasy od I do III; 28 prac. Grupa druga – klasy od IV do VI; 28 prac.</p> <p>Plakat informujący o konkursie plastyczny zaprezentowany został w punkcie 15.5.4.</p>
Karty przedsięwzięć rewitalizacyjnych	<p>Interesariusze programu zostali zaproszeni do zgłaszania propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w terminie od 28 października 2016 r. do 9 listopada 2016 r. do godz. 15:30. Wypełnione karty projektowe można było złożyć drogą osobistą w Urzędzie Miejskim w Sępólnie Krajeńskim, w Biurze Obsługi Klienta, przy ul. Kościuszki 11 lub wysłać na adres: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim, Sekretariat, ul. Kościuszki 11; 89-400 Sępólno Krajeńskie.</p>

Konsultacje na etapie wprowadzania

pierwszych zmian do dokumentu

Konsultacje społeczne projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 przeprowadzone zostały w terminie od 05 kwietnia 2018 r. do 12 kwietnia 2018 r.

Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 wraz z załącznikami dostępny był na stronie <https://www.gmina-sepolno.pl/>, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej <http://www.bip.gmina-sepolno.pl/> oraz w Urzędzie Miejskim w Sępólnie Krajeńskim ul. Kościuszki 11.

Uwagi interesariuszy zbierane były w postaci:

- papierowej (dostarczenie na adres: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim, ul. Kościuszki 11, 89-400 Sępólno Krajeńskie)
- elektronicznej (wypełniony formularz konsultacji można było przesyłać na adres: sekretariat@gmina-sepolno.pl)

W ramach konsultacji żaden z interesariuszy nie zgłosił uwagi do dokumentu.

Konsultacje na etapie wprowadzania

drugich zmian do dokumentu

Konsultacje społeczne projektu drugich zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 przeprowadzone zostały w terminie od 14 września 2018 r. do 21 września 2018 r.

Projekt zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2016-2023 wraz z załącznikami dostępny był na stronie <https://www.gmina-sepolno.pl/>, na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej <http://www.bip.gmina-sepolno.pl/> oraz w Urzędzie Miejskim w Sępólnie Krajeńskim ul. Kościuszki 11.

Uwagi interesariuszy zbierane były w postaci:

- papierowej (dostarczenie na adres: Urząd Miejski w Sępólnie Krajeńskim, ul. Kościuszki 11, 89-400 Sępólno Krajeńskie)
- elektronicznej (wypełniony formularz konsultacji można było przesyłać na adres: sekretariat@gmina-sepolno.pl)

W ramach konsultacji żaden z interesariuszy nie zgłosił uwagi do dokumentu.

Źródło: Opracowanie własne.